

Fata fara zestre

Alexandr Nicolaevici Ostrovski

Personajele

Serghei Sergeici Paratov: senior trufaș, proprietar de vapoare, în jurul vârstei de 30 de ani, pirat, combinator

I

Paratov: Va să zică, Vasili Danilici, m-ați așteptat cu "Sburătorul" și când colo am venit cu "Rândunica".

Aveam de gând să sosesc dis de dimineață, s-o iau înaintea "Sburătorului", dar mecanicul e un fricos și jumătate. Eu strigam la fochiști: "Băgați, băgați lemne", dar el le smulgea lemnele din mâini. I-era frică că nu rezistă cazanul, îmi tot înșira niște cifre pe hârtie, calcula presiunea. E străin...olandez, spirit îngust: la ei, aritmetica ține loc de suflet!

Dar, domnilor, am și uitat să vă prezint pe prietenul meu. Moki Parmenici, Vasili Danilici! Vă recomand pe Robinson...

Vojevatov: Și mai cum? N-are nume după tată?

Paratov: Robinson și atât!

Robinson: (către Paratov) Robinson, Serge.
(îi dă ghidul de conversație)

Paratov: Acesta e, domnilor, un actor de provincie, în călătoriile noastre cu vaporul a învățat să cânte țigănește.

Vojevatov: De ce îi spui atunci Robinson?

Paratov: De ce? Iată de ce. Călătorea odată pe un vapor, cu un prieten de-al lui. Făceau toate năzbâtiile care le treceau prin cap, ceilalți pasageri le răbdau. Când deodată, ca o culme a neobrăzării, au născocit o reprezentare dramatică; s-au dezbrăcat în pielea goală, au spintecat o pernă, s-au tăvălit în puf, sub pretextul că interpretează două roluri de sălbatici: căpitanul, la cererea călătorilor, i-a debarcat pe o insulă nelocuită. Treceam în plină viteză pe lângă insulă; mă uit, cineva striga spre noi, ridicând brațele. Eu imediat "stop". Mă urc într-o barcă și dau de artistul Sciastlivtev. L-am luat pe

vapor, l-am îmbrăcat din cap până-n picioare cu haine de-ale mele, noroc că am destule haine pe vapor. Ce vreți, domnilor, am o slăbiciune pentru artiști!

Iată de ce l-am botezat Robinson.

Vojevatov: Iar celălalt a rămas pe insulă?

Knurov: Ce s-a întâmplat cu el?

Paratov: (râde) Da! Ce ne mai pasă de el? L-am lăsat să se aerisească!

O singură neplăcere, te scoate din sărite cu beția.

Nu, domnilor, cu mine nu-i merge: pe chestia asta sunt sever. Bani nu are, fără permisiunea mea e poruncă să nu i se dea, iar când cere de la mine, atunci îi pun în mână un volumaș de conversație în franțuzește: "Binevoiești să-nveți întâi o pagină, fără asta nu-ți dau!" Și el se apucă să învețe. De-ați ști ce silință își dă!

Vojevatov: Ce noroc ai avut, Serghei Sergheici! Cred că n-aș cruța nimic pentru un asemenea om... E actor bun?

Paratov: Dar de unde..."bun"? A trecut prin toate genurile și sufleur a fost. Nu-i rău, așa și așa, te face să petreci.

Vojevatov: Și poți să glumești cu el?

Paratov: Cât poftești, nu e supărăcios. Uite, ca să-ți facă plăcere, pot să ți-l împrumut pentru două trei zile.

Vojevatov: Îți mulțumesc foarte mult.

Robinson: Și cine mă rog ești dumneata?

Vojevatov: Negustor.

Robinson: Bogat?

Vojevatov: Bogat.

Robinson: Și...mână largă?

Vojevatov: Și...

Robinson: Atunci ești pe gustul meu. (întinde mână lui Vojevatov)
Încântat de cunoștință! Uite, acum îți permit să te comporti cu mine de la egal la egal.

Vojevatov: Va sa zica suntem prieteni doua: trupuri - un singur suflet.

Robinson: Și un singur buzunar. Numele, prenumele? Adică prenumele, numele după tată nu trebuie.

Vojevatov: Vasili Danilici.

Robinson: Atunci uite ce e Vasia, pentru prima cunoștință plătești pentru mine!

Vojevatov: Ivan, trece pe contul meu. Serghei Sergheici, astă seară o să organizăm o petrecere.

Knurov: Sergei Sergheici, cum de nu ți-e milă să vinzi "Rândunica"?

Paratov: Milă! Ce e aia "milă"? Nu știu ce înseamnă așa ceva! Moki Parmenici, eu n-am nimic sfânt! De cred că e în profitul meu vând tot, tot ce vrei! Mai ales acum, domnilor, când am alte afaceri și alte societăți. Mă însor cu o fată foarte bogată, iau ca zestre mine de aur.

Vojevatov: Așa zestre mai zic și eu!

Paratov: Însă mă costă cam scump: trebuie să-mi iau rămas bun de la libertatea mea, de la viața plăcută de până acum.

(muzica)

Vojevatov: O să ne străduim Serghei Sergheici, o să ne străduim!

Knurov: Bine, atunci, cam pe la șase, totul o să fie gata: aduc și ceva pe deasupra.

Ivan: Înțeles.

Vojevatov: Sărbătorim faptul că am cumpărat "Randunica"

Paratov: Principalul e să fie veselie. Îmi iau rămas bun de la viața de holtei și vreau să am de ce să-mi amintesc. Iar gustarea, domnilor, vă poftesc s-o luați la mine.

Vojevatov: Tii, ce păcat! Nu se poate Serghei Sergheici.

Paratov: De ce?

Knurov: Suntem invitați.

Paratov: Renunțați la invitație.

Vojevatov: Nu putem renunța: se mărită Larisa Dimitrievna, așa că luăm masa la logodnicul ei.

Paratov: Larisa se mărită? (rămâne pe gânduri) Ei și? Domnul cu ea! E chiar mai bine. Sunt puțin vinovat față de fata asta... foarte vinovat. Dar acum, că se mărită, înseamnă că am încheiat-o cu vechile socoteli și pot din nou să apăr, să-i sărut mânușițele ei și mătușicăi. Eu îi zic Haritei Ignatievna mătușică, deoarece e mai scurt. A, era cât pe aci să mă însor cu Larisa,-ar fi râs și curcile! Da, era s-o pățesc ca prostul! Se mărită... Sănătate și toate cele bune. O să trec pe la ele. Da, da, o să trec. Ar fi interesant numai s-o văd.

Vojevatov: Sigur o să te invite și pe dumneata...

Paratov: Bine-nțeles! Se poate fără mine? Poate mai născocim o drăcovenie domnilor, viața-i scurtă după cum spuneau filosofii așa că trebuie să știi să profiți de ea.

II

(Paratov vine cu niște flori mari și le dă Ogudalovei)

(Paratov intră cu țigani și cu mănușile găsite. În tot timpul scenei vorbește pe un ton jumătate serios, jumătate glumeț)

Paratov: Mătușică, mânuța!

Ogudalova: (întinzându-i mâinile) Ah, Serghei, Sergheici! Ah, dragul meu!

Ce vânt te aduce? În trecere fără îndoială.

Paratov: Dimpotrivă, dimpotrivă... și prima vizită la dumneata, mătușică...

Ogudalova: Mulțumesc! Cum o mai duci? Cum îți merg treburile?

Paratov: N-am de ce să-l mănii pe Dumnezeu, mătușico, eu o duc bine, dar treburile merg prost.

Ogudalova: (după ce l-a privit pe Paratov) Serghei Sergheici, spuneai, dragul meu, ce te-a apucat atunci de ai dispărut așa, deodată?

Paratov: Primisem o telegramă neplăcută, mătușico.

Ogudalova: Ce telegramă?

Paratov: Procuristii și administratorii au redus în absența mea frumosul edificiu al averei la o mizerabilă coajă de nucă ...

Ogudalova: Și bineînțeles ai salvat tot și lucrurile s-au dres.

Paratov: S-au dres ce s-au dres. La una pierdem la alta câștigăm, mătușico! Iată, așa merg afacerile noastre...

Ogudalova: Și în ce chip vrei să câștigi? Ce afaceri noi învârtești?

Paratov: Gentlemani ușurateci ca mine nu se apucă de afaceri noi! Cu asta ajungi la pușcarie, mătușico. Vreau să-mi vând libertatea.

Ogudalova: Înțeleg! Vrei să te însori cu zestre mare. Și la cât prețuiește libertatea dumată?

Paratov: La jumătate de milion.

Ogudalova: Nu e proastă socoteala...

Paratov: Mai ieftin, mătușico, nu se poate, n-are nici un rost.

Ogudalova: Strașnic bărbat!

Paratov: Parcă eu spun altfel?

Ogudalova: Ce mai șoim? Numai să-l privești și-ți saltă inimă în piept!

Paratov: E foarte măgulitor să aud de la dumneata. Mănuță, te rog!

Ogudalova: Dar cumparatorii... adică cumpărătoarea s-a găsit?

Paratov: Cine caută, găsește.

Ogudalova: Iartă-mă pentru întrebarea mea indiscretă!

Paratov: Dacă vi se pare indiscretă, atunci de ce mă întrebați? Știți cât sunt de rușinos ...

Ogudalova: Ajunge cu gluma! Există logodnică, ori ba? De există, cine e?

Paratov: Să mă tai și n-am să spun!

Ogudalova: Mă rog, cum dorești...

Paratov: Doresc să-mi exprim respectul meu Larisei Dimitrievna. Pot s-o vad?

Ogudalova: De ce nu? O trimit îndată la dumneata. (o clipă ia de pe masă cutioara) Uite ce e, Sergei Sergheici! Măine e ziua de naștere a Larisei... Aș fi vrut să-i dăruiesc niște podoabe, dar nu-mi ajung banii... (Ia în mână cutiuța de cadouri de la Knurov și Vojevatov)

Paratov: Mătușico, mătușico! De la câți ai mai cerut până acum? N-am uitat tactica dumitale!

Ogudalova: (îl apucă de urechi pe Paratov) Ștrengar mai ești!

Paratov: Măine vă aduc eu un dar mai de preț ca ăsta... (îi dă bani)

Ogudalova: Mă duc s-o chem pe Larisa! (Ia și cutiuțele de cadouri, intră în cameră, Larisa iese, iar Ogudalova îl ține pe Karandisev să nu iasă)

Scena VI

(poate pe leagan + tigani sau in casa)

- Paratov: Nu te asteptai sa ma vezi...
- Larisa: Nu, acum nu ma asteptam. Te-am asteptat mult timp, dar pana la urma am incetat...
- Paratov: Si pentru ce ai incetat?
- Larisa: Nu mai nadajduiam in nici o revedere. Ai disparut pe negandite si niciun rand.
- Paratov: Nu ti-am scris pentru ca nu puteam sa-ti impartasesc nimic placut.
- Larisa: Asta mi-am spus si eu.
- Paratov: Si... te mariti?
- Larisa: Da, ma marit.
- Paratov: Ingaduie-mi totusi sa te intreb: m-ai asteptat mult timp.
- Larisa: Pentru ce vrei sa stii?
- Paratov: Nu, din curiozitate. Ma intereseaza din considerente pur teoretice. As vrea sa stiu, o femeie cat de repede uita pe barbatul iubit cu patima? A doua zi dupa ce s-a despartit de el, peste o saptamana ori peste o luna?
- Larisa: N-am sa raspund la intrebarea ta, Serghei Sergheici.
- Paratov: Si acele "priviri blande", duioase, acele soapte dulci de dragoste, cand fiecare cuvânt se imbina cu un oftat adanc, juramintele! Si toate acestea se repeta cu altul, ca o lectie invatata pe dinafara! O femeie!

Larisa: Ce e cu... femeia?

Paratov: Usurinta e numele tau!

Larisa: Cum indraznesti sa ma jignesti asa? Ai aflat ca dupa dumneata am iubit pe altul? Esti sigur de asta?

Paratov: Nu sunt sigur dar banuiesc. Si totusi te mariti.

Larisa: Dar ce m-a indemnat la asta? Cand acasa nu e de trait, cand ti se aduc logodnici pe care nu poti sa-i privesti fara sila, cand aici scandalurile se tin lant, cand trebuie sa fugi din casa si chiar din oras?

Paratov: Larisa...

Larisa: Ce? Haide, ce vrei sa spui?

Paratov: Iarta-ma! Sunt vinovat fata de tine. Atunci tu nu m-ai uitat, atunci... tu ma mai iubesti? Fii sincera!

Larisa: Sigur ca da. Mai era nevoie sa intrebi?

Paratov: (ii saruta duios mainile) Iti multumesc, iti multumesc.

Larisa: De asta si aveai nevoie. Amorul propriu e salvat.

Paratov: Sa te cedez pe dumneata, asta se poate. Trebuie s-o fac din pricina imprejurarilor; dar sa-i cedez dragostea dumitale, asta ar fi greu.

Larisa: Oare?

Paratov: Daca ai fi iubit pe altul in locul meu, m-ai fi jignit adanc, si n-as fi iertat usor acest lucru...

Larisa: Iar acum?

Paratov: Iar acum o sa pastrez toata viata cea mai placuta amintire despre tine si ne vom desparti cei mai buni prieteni.

Larisa: Asa, femeia sa planga, sa sufere, numai sa va iubeasca.

Paratov: Ce sa-i faci, Larisa Dmitrievna! In dragoste nu exista egalitate – nu eu am nascocit asta. In dragoste trebuie uneori sa si plangi...

Larisa: Bineinteles femeia...

Paratov: Se intelege, doar nu barbatul!

Larisa: Si de ce?

Paratov: Foarte simplu: daca barbatul incepe sa planga, i se va zice baba; iar porecla asta pentru un barbat e mai rea ca orice.

Larisa: Daca dragostea ar fi din amandoua partile, atunci n-ar fi nici lacrimi. Se intampla asta vreodata?

Paratov: Rarerori. Eu, Larisa Dimitrievna, sunt un barbat cu principii, casnicia pentru mine e lucru sfant. Dar da-mi voie sa te intreb: viitorul tau sot poseda, fireste, multe merite...

Larisa: Numai unul singur.

Paratov: Nu e mult.

Larisa: In schimb e de pret.

Paratov: Si anume?

Larisa: Ma iubeste.

Paratov: Intr-adevar, de pret! Pentru indeletniciri casnice e un lucru foarte bun. (scoate din buzunar cadoul)

(cadoul si cutia + Karandisev)

Scena VIII

Ogudalova: Domnilor, dati-mi voie sa va prezint! (catre Paratov) Iuli Kapitonici Karandisev! (catre Karandisev) Serghei Serghei Paratov!

Paratov: (ii intinde mana lui Karandisev) Noi ne-am mai cunoscut. (se inclina) Barbatul cu aspiratii mari si cu talente mici. Rog sa fiu iubit si suportat. Un vechi prieten al Haritei Ignatevna si Larisei Dmitrievnei.

Karandisev: (retinut) Imi pare bine. (ii intinde mana, si face o incercare sa o duca pe Larisa in camera)

Ogudalova: Serghei Sergheevic e in casa noastra ca o ruda.

Karandisev: Im pare bine.

Paratov: (lui Karandisev) Si... nu sunteti gelos? (ii da cutia cu cadoul in mana lui Karandisev sa o tina)

Karandisev: Sper ca Larisa Dmitrievna nu-mi va da niciun prilej ca sa fiu gelos.

Paratov: Dar oamenii gelosi sunt gelosi fara niciun prilej. (scoate margelele)

Larisa: Garantiez ca Iuli Kapitonici n-o sa aibe de ce sa fie gelos pe mine.

Karandisev: Da, desigur: insa cu toate astea...

Paratov: Da, da, inteleg... Si atunci ar fi ceva teribil, ingrozitor. (ii pune la gat margelele)

Ogudalova: Ce v-a apucat, domnilor? N-ati mai gasit de ce sa vorbiti inafara de gelozie?

Larisa: Noi, Serghei Sergeici, plecam curand la tara. (declamand ironic) Ma retrag in pustietate.

Paratov: De la locurile minunate de aici?

Karandasev: Ce gasesti dumneata minunat aici? (Larisei)

Paratov: "Depinde. Fiecare... ce doreste, dupa gustul lui gaseste."

Ogudalova: Adevarat, adevarat... Unuia ii place la oras, altuia la tara...

Paratov: Matusico, fiecare cu gustul lui: unuia ii place popa (ia cutia din mana), altuia ii place preoteasa. (se uita admirativ la gatul Larisei)

Ogudalova: Ah, strengarule, de unde stii atatea proverbe?

Paratov: Am trait printre luntrasi de pe Volga... asa inveti si limba...

Karandasev: De la luntrasi se invata limba?

Paratov: Si de ce nu s-ar invata limba de la ei?

Karandasev: Pentru ca noi ii socotim...

Paratov: Care voi?

Karandasev: (infierbantandu-se) Noi, adica oamenii culti, nu luntrasii. (Karandasev da sa plece, Paratov il prinde brutal)

Paratov: Ei, si cum ii socotiti pe luntrasi? Eu sunt proprietar de vapoare si le iau apararea, deoarece si eu sunt luntras.

Karandasev: Ii socotim modele de grosolanie... Asta-i tot, mai mult n-am ce spune...

Paratov: Nu, nu e tot. Lipseste principalul: trebuie sa-ti ceri scuze!

Karandasev: Eu sa-mi cer scuze?

Paratov: Da, n-ai ce face, trebuie...

Karandasev: Dar de ce ma rog? Asta e convingerea mea.

Ogudalova: Domnilor, domnilor, se poate!

Paratov: Nu va nelinistiti, pentru atat lucru n-o sa-l provoc la duel – logodnicul vostru ramane intreg: vreau numai sa-l invat minte. Eu am un principiu: nimanui sa nu-i trec nimic cu vederea. Altminteri oamenii uita de frica si incep sa se obrazniceasca.

Larisa: (lui Karandisev) Ce-ai facut? Cere scuze numaidecat, iti poruncesc.

Paratov: (catre Ogudalova) Mi se pare ca e timpul sa ma cunoasca. Daca vreau sa invat minte pe cineva, atunci ma inchid o saptamana in casa si nascocesc pedeapsa.

Karandasev: (lui Paratov) Nu inteleg...

Paratov: Atunci invata intai sa intelegi si dupa aceea sa vorbesti.

Ogudalova: Nici o vorbulita mai mult, nici o vorbulita. Altfel ma supar pe dumneata.

Paratov: Eu am caracter pasnic, o musca nu jignesc. In ce ma priveste puteti fi linistit.

Ogudalovo: Iuli kapitonic, dumneata esti inca tanar, trebuie sa fii mai modest, n-are rost sa te inflacarezi. Binevoiesti si-l invita neaparat pe Serghei Sergheici la masa! Noua ne face multa placere sa fim impreuna cu el.

Karandasev: Am vrut s-o fac si singur. Serghei Sergheici, doriti sa luati azi masa la mine?

Paratov: (rece) Cu placere. (intra Larisa, in urma ei valetul cu sticla de sampanie intr-o mana cu tava cu pahare in cealalta)

Larisa: Domnilor! Va rog sa fiti prieteni!

(Larisa pleaca in camera)

Paratov: Rugamintea dumatiale pentru mine e porunca.

Ogudalova: (lui Karandasev) Uite, ia exemplu de la Serghei Sergheici (pleaca Ogudalova)

Karandasev: Pentru mine fiecare cuvant al Larisei e lege.

Scena IX

(intra ceilalti tigani + Vojevatov + Robinson + Knurov + posibil Ogudalova)

Vojevatov: Unde-i distractia, acolo suntem si noi! Ce instinct, asa e? Harite Ignatievna, Larisa Dmitrievna, dati-i voie balanului sa intre in odaie!

Karandasev: Care balan?

Vojevatov: O sa vedeti imediat! Intra balanule! (Robinson intra) Am onoarea sa va prezint pe noul meu prieten, lord Robinson.

Karandasev: Imi pare foarte bine.

Vojevatov: (lui Robinson) Saruta manutele! Ei, milord, acum fa-te incoace!

Karandasev: Ce-i poruncesti asa prietenului dumitale?

Vojevatov: N-a fost aproape niciodata in societatea femeilor si e rusinos. A calatorit foarte mult si pe apa si pe uscat, si de curand s-a salvaticit aproape complet pe o insula nelocuita. Dati-mi voie sa va prezint! Lord Robinson, Iuli Kapitonici Karandasev.

Karandasev: Sunteti plecat de mult in Anglia?

Robinson: Yes.

Vojevatov: (lui Paratov) L-am invatat doua-trei cuvinte pe englezeste, dar trebuie sa recunosc ca nici eu nu stiu mai multe. (catre Robinson) Nu

mai trage cu ochii la bautura! Englezii beau toata ziua de cum se scoala...

Karandasev: Intr-adevar beti toata ziua?

Robinson: Yes.

Vojevatov: Ei iau micul dejun de trei ori, iar de la ora sase pana la douasprezece masa...

Karandasev: E cu putinta?

Robinson: Yes.

Vojevatov: (lui Robinson) Hai, toarna!

Robinson: (dupa ce a umplut paharele) If you please. (beau)

Paratov: (lui Karandasev) Iuli Kapitonici, invitati-l si pe el la masa! Eu merg cu el peste tot,

Karandasev: Cum il cheama pe numele intreg?

Paratov: Dar cine il cheama pe numele intreg. Lord, milord...

Karandasev: Cum? E lord?

Paratov: Sigur ca nu e lord. Dar asa le place lor. Se poate si mai simplu, sir Robinson.

Karandasev: Sir Robinson, va rog calduros sa luati astazi masa la noi.

Robinson: I thank you!

Karandasev: Yes! (le toarna din sticla adusa mai devreme lui Knurov, Vojevatov si lui Robinson) Harita Ignatievna, Larisa (pleaca)

Vojevatov: Ti-a placut logodnicul?

Paratov: Parca e ceva la el sa-ti placa?

Knurov: Cui poate sa-i placa?

Scena X

(se aranjeaza masa, se aranjeaza in linie, Robinson toarna sib ea, Ivan se aseaza)

Scena XI

Knurov: Nu mancam si noi ceva? Prima data in viata mi se intampla asa ceva, invita la masa musafiri de seama si nu ne serveste nimeni, e un prost domnilor.

.Paratov: Parca noi spuneam altfel? Trebuie sa recunoastem ce-i a lui e a lui: e intr-adevar un prost.

Karandisev: Domnilor imediat va aduc bautura!

Robinson: Bautura, Serge, trebuie sa-l ajut!

Paratov: (gest ajuta-l)

Karandisev: Bourbone (au deschi usile beciului)

Vojevatov: Parca vad ca se imbata inaintea tuturor...

Paratov: Ce idee. Sa-i dam sa bea teapan! Uite, domnilor, pentru asemenea imprejurari, unul ca Robinson, e pretios.

Vojevatov: Aur, nu om!

Paratov: Ca sa imbeti gazda, e nevoie sa bei impreuna cu ea, dar era oare posibil sa inghiti posirca aia pe care el o denumeste vin? In schimb, Robinson are o natura rezistenta la vinurile din strainatate fabricate

pe vapor, asa ca lui ce-i pasa! Bea si lauda, gusta cu aer de cunosculator; dar nu consimte sa bea fara gazda; Curand n-o sa mai stie pe ce lume traieste...

Knurov: E vesel ce spuneti, insa mie, domnilor, fara gluma, mi-e foame.

Paratov: Aveti putina rabdare. Asteptati putin s-o rugam pe Larisa Dmitrievna sa ne cante ceva.

Knurov: Asta-i alta poveste.

Scena V

Robinson: (din beci) Ajutati-ma! Ei, Serge, o sa raspunzi in fata lui Dumnezeu pentru robul sau...

Paratov: Ce-i cu tine? Esti beat?

Robinson: M-am plans vreodata de asta? De-as fi beat, ar fi o splendoare, o imprejurare mai fericita nici nu se poate dori!

Paratov: Atunci ce-i cu tine?

Robinson: Sunt otravit!

Paratov: Din care vin servesti?

Robinson: De unde vrei sa stiu? Ce sunt eu, chimist?

Paratov: Sticla din care bei, n-are eticheta?

Robinson: Pe sticla asta scrie "Bourgogne", iar in sticla e un fel de purgativ pentru copii...

Vojevatov: Se intampla cand se drege vinul , se mai adauga ceva, contrar retetei..

Robinson: Ce inseamna bucuria asta? Omul moare si tu te bucuri?

Karandasev: Sa nu mori, Robinson!

Robinson: Nu vreau sa mor!

Vojevatov: Un ochi neaparat iti crapa, la asta sa te astepti!

Karandasev: Hai sa turnati vin de Bourgogne!

Robinson: Iar Bourgogne! Scapa-ma, mor! Le Serge ai macar tu mila de mine!
Sunt doar in floarea varstei, domnilor. De ce trebuie atunci ca arta sa
fie lipsita...

Karad: Hai, nu mai plange, eu te vindec...

Karandisev: Le Serge, nu doresti o tigara?

Paratov: Sunt prea scumpe.

Karandisev: Dumneavoastra, Moki Parmenici.

Knurov: Nu din tigarile dumitale, fumez dintr-ale mele.

Karandasev: Sunt foarte bune tigarile, foarte bune...

Knurov: Daca sunt atat de bune fumeaza-le singur. (Knurov se ridica in
picioare)

Karandasev: (catre Vojevatov) Dumneata, nu doresti, Vasia?

Vojevatov: Si pentru mine sunt prea scumpe.

(se retrag Paratov cu Knurov si Vojevatov)

Karandasev: Dumneata, sir Robinson, fumati?

Robinson: Eu? Ciudata intrebare! Da-mi, te rog, cinci bucati!

Karandasev: De ce nu aprinzi una?

Robinson: Tigarile astea trebuie sa le fumezi in aer liber.

Karandasev: De ce?

Robinson: Intr-o societate cumsecade, te pomenesti ca ma iau la batate.

Karandasev: Nu-ti place bataia?

Robinson: Din copilarie nu pot s-o sufar!

Karandasev: Ce original domnilor,! imediat se vede ca e englez! (aparte in avanscena)

Paratov: Vreau s-o rog pe Larisa Dmitrievna sa ne cante ceva, pe urma plecam pe debarcader.

Knurov: Primbarea noastra n-o sa aiba haz fara Larisa Dmitrievna. Uite daca... Ar merita sa platesti scump pentru o asemenea placere.

Vojevatov: Daca merge si Larisa Dimtrievna, dau bucuros cate o rubla de argint la fiecare tigan.

Knurov: Credeti c-ar fi posibil?... Si cu mirele ce facem?

Paratov: Pe lume nu exista nimic imposibil. Ramane cu Robinson domnilor! Oricum artistul e deprisos. O sa se imbete acolo salbatec si la ce-ar folosi. Plimbarea asta e un lucru serios. Uite-l cum s-au lipit de Bourgogne!

Vojevatov: Rabdare domnilor va scap eu de el.

Vojevatov cu Paratov: Robinson!

Robinson: Ce poftiti?

Vojevatov: Vrei sa pleci la Paris?

Robinson: Cum la Paris? Cand?

Vojevatov: Maine dimineata!

Robinson: Dar n-am pasaport,

Vojevatov: Asta-i treaba mea.

Robinson: Dar mi-ar face placere sa mai stau cu tiganii.

Knurov: Si te mai pretinzi artist! Sa-ti fie rusine!

Vojevatov: Catece tiganesti, astea-s pentru nepriceputi! Alceva e o opera italiana sau o opereta, iata ce trebuie sa asculti! Poate ca ai si jucat in vre una?!

Robinson: Cum sa nu ,am jucat in Pericola.

Knurov: Pe cine?

Robinson: Pe notar.

Vojevatov: Atunci cum se poate ca un asemenea artist sa nu vata Parisul? Fara Paris ce faima sa mai ai?

Robinson: Batem palma!

Paratov: Atunci, noi plecam pe chei, tu trebuie sa ramai aici cu matusica si cu mirele.

Vojevatov: Harita Ignatevna v-a avea grija de tine, iti v-a da de mancare (scoate o bancnota, scoate si Paratov si Knurov)

Paratov: Imbatal zdravan pe Karandisev, (ii da bancnota.)

Vojevatov: Tine-l cat mai mult aici (ii da bancnota.)

Knurov: Nu sufli nicio o vorba despre plecare noastra, (ii da bancnota.).

Vojevatov: Si maine plecam la Paris.

Larisa: Ah, mama, imi venea sa intru in pamant!

Ogudalova: Ma asteptam de la el...

Larisa: Ce masa, ce masa! Si-l mai invita si pe Moki Parmenici!

Dar pentru ce face toate astea?

Ogudalova: Da nimic de zis, grozav ne-a mai ospatat.

Larisa: Ce neplacut lucru! Nu exista rusine mai usturatoare ca atunci cand trebuie sa te rusinezi pentru altii! Uite, noi nu suntem cu nimic de vina, totusi mi-e rusine, rusine, ca-mi vine sa fug... Iar el nu baga de seama nimic, ba chiar e vesel...

Ogudalova: Cum vrei sa bage de seama? Ce stie el? A vazut el vreodata cum iau masa oamenii de lume? Tot mai crede ca i-a uimit cu luxul lui... Vezi, de-aia e vesel! Dar tu nu-ti dai seama ca-l imbata intr-adins?

Larisa: Opreste-l, opreste-l tu!

Ogudalova: Cum sa-l opresc? Nu e copil mic, cred ca nu mai are nevoie de dadaca...

Larisa: Dar prost nu e! Atunci cum se face ca nu-si da seama?

Ogudalova: Prost nu e, dar e infumurat. Ei se prefac doar ca beau, iar lui ii turnau intr-una.

Larisa: Vai, mi-e frica, mi-e frica de toate astea. Pentru ce fac toate astea?

Ogudalova: Puri si simplu vor sa petreaca pe seama lui.

Larisa: Dar nu-si dau seama ca mie imi sfasie inima.

Ogudalova: Dar cui ii pasa de inima ta? Uite, larisa, inca n-ai vazut nimic si suferi... Ce-o sa fie mai tarziu?

Karandisev: Dar unde sunt doamnele noastre? Harita Ignatevna! Larisa!

Ogudalova: Doamne sunt aici, linisteste-te! (incet lui Karandasev) Ce faci? Astampara-te cu bautura.

Karandasev: Eu ma cunosc. Dar uita-te la ei! Toti sunt beti, eu, doar bine dispus. Sunt fericit! Astazi eu triumf!

Ogudalova: Triumfeaza, dar mai incet! (se apropie de Paratov) Serghei Sergheici, inceteaza, nu-ti mai bate joc de Iuli Kapitonici! Ne jignesti si pe mine sip e Larisa...

Paratov: Matusico, iti inchipui ca...

Ogudalova: N-ai uitat cearta?

Paratov: Eu, matusico, nu sunt razbunator! Ca sa-ti fac placere, termin cu toate astea intr-o clipa, Iuli Kapitonici!

Karandasev: Ce doresti?

Paratov: Vrei sa bem Bruderschaft?

Karandasev: E asa imi placi. Bruderschaft ai spus? Ma rog, cu placere!

Paratov: (catre Ogudalova) De ce n-o poftesti incoace pe Larisa Dmitrievna?

Ogudalova: Bine, v-o aduc. (iese)

Karandasev: Ce bem? Bourgogne?

Paratov: Nu, de Bourgogne te rog sa ma scutesti! Eu sunt un om simplu! Ai cogniac?

Karandasev: Cum sa nu am? La mine se gasesc de toate! Sir Robinson, adu-mi o sticla de cognac.

Robinson: De ce n-ai spus mai devreme de cognac? Cat timp pretios s-a pierdut!

Vojevatov: Ia uite la el cum a inviat!

Robinson: (le toarna in pahare) S-a zis cu Karandisev. Eu am inceput, Le Serge il da gata (lui Vojevatov la ureche)

(Scena X)

Paratov: Larisa Dmitrievna, te rog sa ne faci o mare bucurie! Canta-ne o romanta!

Knurov: Dati-mi voie sa va fac aceiasi rugaminte!

Karandasev: Nu se poate, domnilor, nu se poate! Larisa Dmitrievna n-o sa cante!

Paratov: Dar de unde stii tu ca n-o sa cante?

Larisa: Iertati-ma, domnilor, nu cred...

Karandasev: Daca spun ca n-o sa cante, atunci n-o sa cante!

Paratov: Ma rog, e de vazut! Te rugam respectuos, ii cadem in genunchi...

Vojevatov: Iti cadem in genunchi. (toti trei cad in genunchi)

Karandasev: Nu, n-o rugati! Nu se poate! Nu-i dau voie! (cade si el in genunchi, ceilalti se ridica)

Ogudalova: Ce vorbesti! Sa nu-i dai voie cand o sa ai dreptul, dar acum mai asteapta cu "nu-i dau voie", e cam devreme.

Karandasev: Ii interzic cu hotarare!

Larisa: Dumneata imi interzici? Atunci cant, domnilor!

(Cantec)

Karandasev: (tare) Serviti Bourgogne, serviti cognac!

Ogudalova: (incet) Mai incet! De ce strigi asa?

Karandisev: Ma rog, sunt la mine acasa! Stiu ce fac! (si mai tare) Serviti cognac, domnilor!

(Karandisev intra in beci)

Scena XII

Paratov: Divina vrajitoare! (se uita cu patima la Larisa) De-ai sti cum ma blestemam, in vreme ce cantai!

Larisa: Pentru ce?

Paratov: Doar nu sunt de piatra! Sa pierzi o asemenea comoara, ca dumneata, crezi ca e usor?

Larisa: Cine-i de vina?

Paratov: Fireste ca eu, si mult mai vinovat decat gandesti. Ma disprețuiesc singur.

Larisa: Pentru ce?

Paratov: Pentru ca am fugit de dumneata!

Larisa: Atunci de ce ai facut-o?

Paratov: De ce? Fireste ca din lasitate. Trebuia sa-mi salvez averea. Dar, dracu s-o ia de avere! Am pierdut ceva mai de pret ca averea, te-am pierdut pe tine!

Larisa: Oare acesta-i adevarul?

Paratov: Nu am devenit cu totul meschin, nu m-am preschimbat cu totul in bruta, in sufletul meu se mai trezesc sentimente nobile...

Larisa: (incet) Vorbeste!

Paratov: Duca-se dracului toate calculele... Si atunci, nicio forta n-o sa te smulga de langa mine, doar odata cu viata mea.

Larisa: Si ce vrei?

Paratov: Sa te vad, sa te ascult... Maine plec...

Larisa: (lasa capul in jos) Maine...

Paratov: Ascuta, noi plecam pe chei, vino cu noi, vino cu mine.

Larisa: Bine, dar... aici! Nu stiu, zau...

Paratov: Aici. Ce inseamna 'aici'?

Larisa: Si cand sa plec?

Paratov: Acum!

Larisa: Acum?

Paratov: Acum ori niciodata.

(Paratov si Larisa pleaca, dupa ei Knurov si Vojevatov)

Larisa: MAMA PLEC ????????

Scena XIII

Paratov: (lui Knurov si Vokevatov) Merge...

Karandasev: (scoate foita din buzunar) Domnilor, propun un toast pentru Larisa Dmitrievna! Domnilor, ati admirat adineauri talentul Larisei Dmitrievna. Laudele voastre nu sunt o noutate pentru ea. Inca din copilarie e inconjurata de admiratori, care o elogiaza pe fata la fiecare imprejurare cu putinta. Da, talente are intr-adevar multe. Dar nu asta vreau sa laud la ea. Meritul principal, nepretuit, al Larisei Dmitrievna este ca ea, domnilor... Este ca ea, domnilor, stie sa pretuiasca sis a aleaga oameni. Da-a, Larisa Dmitrievna stie ca nu tot ce straluceste e aur. Ea stie sa deosebeasca aurul de imitatie: Multi tineri straluciti au roit in preajma ei. Dar, ea nu s-a lasat castigate de falsa stralucire, ci de ceea ce-i intr-adevar valoros...

Robinson: Bravooooooooo!

Karandasev: Si a ales!

Robinson: Pe dumneata! Bravooooooooo!

Karandasev: Da, domnilor, eu nu numai ca indraznesc, dar am si dreptul de a ma mandri si ma mandresc! M-a inteles, m-a pretuit si m-a preferat tuturor! (tigani incep sa plece) Scuzati-ma, domnilor, poate ca nu fiecaruia ii e placut sa ma asculte: dar am socotit ca e de datoria mea sa multumesc in public Larisei Dmitrievna. (Ciocneste cu Robinson) Eu, domnilor...(se uita prin camera) Unde sunt? Au plecat? (politicos) Nimic de spus! Ei cu atat mai bine! Larisa Dmitrievna mai ramaneti o clipa! S-au suparat? Inteleg! Si mai minunat! Ramanem doar noi, familiar... Dar, unde-i Larisa? Totusi ce inseamna asta, la urma urmei? Unde au disparut cu totii? Ce e asta? Ce mai e si asta? Harita Ignatievna, unde e fiica dumneavoastra?

Ogudalova: Pe mine ma intrebi, Iuli Kapitonici? Dumneata sa-mi spui unde e fiica mea!

Karandasev: Toate astea au fost ticluite, toti v-ati inteles dinainte... (cu lacrimi)

Ogudalova: Prea devreme ai triumfat?

Karandasev: Da, e caraghios... Sunt un caraghios... Stiu sigur ca sunt un biet caraghios... Dar oare oamenii trebuiesc nimiciti pentru ca sunt caraghiosi? Sunt caraghios, ei bine, radeti de mine! Radeti-mi in fata! Veniti la masa, imi beti vinul meu... huliti-ma, batjocoriti-ma, o merit!

Ogudalova: Ajunge! Nu mai boci ca o muiere!

Karandasev: Si doar nu-s talhari, sunt barbati respectabili cu totii sunt prietenii dumitale.

Ogudalova: Eu nu stiu nimic.

Karandisev: Sunteti o singura shleata! Sunteti cu totii strans legati. Dar afla, Harita Ignatievna, ca si cel mai blajin om poate fi adus la turbare!

Karandasev: (se apropie de Robinson) Unde sunt amicii dumitale, domnule Robinson?

Robinson: Ce amici? Eu n-am amici!

Karandasev: Domnii care au luat masa la mine impreuna cu dumneata unde sunt?

Robinson: Nu stiu, eu fac ce pot sa ma tin cat mai departe de societatea lor: eu sunt un om pasnic, stiti... eu sunt familist...

Karandasev: Dumneata esti familist?

Robinson: Cum nu se poate mai familist... Pentru mine viata linistita de familie e mai presus de orice! Imi place conversatia, numai sa fie conversatie inteligenta, cuviincioasa... despre arta, de pilda... Uite

cu o persoana distinsa, cum esti dumneata, se poate goli si un paharel... Nu doriti?

Karandasev: Nu.

Robinson: Cum doriti.

Karandasev: Unde sunt? Pe dumneata nu te-au chemat cu ei?

Robinson: Nu, fiindca eu sunt familist.

Karandasev: Cand se intorc?

Robinson: Nici eu nu stiu. Dar spre dimineata te pomenesti cu ei...

Karandasev: Spre dimineata?

Robinson: Poate si mai curand...

(Ia pistolu)

Karandasev: Totusi trebuie sa astept sa ma lamureasca cineva...

Robinson: Daca trebuie sa-l asteptati, atunci asteptati-l la debarcader!

Karandasev: La care debarcader? Sunt multe debarcadere.

Robinson: La care poftesti, dar nu aici. Aici nu veti da de ei.

Karandisev: Ei bine, ma duc la debarcader! Adio! Nu doriti sa veniti cu mine?

Robinson: Nu, ma rog, eu sunt familist. Aerul de pe Volaga imi face rau.

Scena II

Actul III

(schimbare decor, aranjeaza plasa)

Knurov: Se pare ca incepe drama.

Vojevatov: Se pare.

Knurov: Am vazut-o pe Larisa Dmitrievna cu lacrimi in ochi!

Vojevatov: Pai asta la ele e lucru usor!

Knurov: Orice ai spune, dar situatia ei nu e de invidiat!

Vojevatov: O sa se potoleasca chestiunea intr-un fel...

Knurov: Nu prea cred.

Vojevatov: Karandisev o sa se supere nitelus, o sa faca pe grozavul cat e nevoie, pe urma va reveni la ce a fost...

Knurov: Dar ea nu mai e ce-a fost. Ca sa-ti lasi logodnicul aproape in ajunul nuntii trebuie sa ai motive serioase. Gandeste-te numai: Serghe Sergheici a venit pentru o zi, iar ea il paraseste pe logodnicul ei, logodnic cu care urma sa traiasca o viata intreaga! Inseamna ca spera ceva de la Serghei Sergheici. Altfel ce ar avea nevoie de el?

Vojevatov: Atunci dumneata crezi ca aici a fost la mijloc o inselatorie? Ca el iarasi a castigat-o cu vorba?

Knurov: Bineinteles. Si se vede ca promisiunile au fost precise si serioase. Altfel cum ar fi dat crezare unui barbat care a mai inselat-o.

Vojevatov: N-ar fi de mirare! Serghei Sergheici nu sta mult pe ganduri.

Knurov: Dar oricat ar fi de indraznet, n-o sa schimbe o logodnica plina de bani cu Larisa Dmitrievna...

Vojevatov: Te cred! Proasta socoteala ar mai face!

Ce sa-i faci? Noi n-avem nici o vina! Rolul nostru e sa stam deoparte...

(apare Robinson)

Robinson: Cum sa stati de o parte, mergeti cu mine la Paris. Cand plecam?

Knurov: Pleaca mai bine singur.

Robinson: Cum asa singur, eu nu stiu drumul

Knurov: Ti l-arata oricine...

Robinson: Asculta, Vasia, eu nu prea vorbesc frantuzeste...am vrut sa invat, dar uite ca n-am avut timp

Vojevatov: Dar de ce ai nevoie de franceza?

Robinson: Cum adica? Sa fii la Paris si sa nu cunosti frantuzeste.

Knurov: Nimeni nu vorbeste acolo frantuzeste.

Robinson: In capitala Frantei se poate sa nu se vorbeasca frantuzeste, ma crezi prost de tot.

Knurov: Nu esti in toate mintile? La care Paris te gandesti?

Vojevatov: E in piata o carciuma, Parisul, acolo am vrut sa merg cu tine.

Robinson: Bravo! Bravo!

Knurov: Tu credeai ca la cel adevarat? (ras amanadoi, Vojevatov s Knurov)

Vojevatov: La ce te-as lua acolo? Cu ce scop? Poate sa te bag intr-o cusca si sa te duc la circ. (Ras)

Robinson: Ai stofa buna, foarte buna, din tine va iesi un negustor serios.

Vojevatov: Destul de serios au mai spus-o si altii.

(Robinson, scoate banii primiti pentru imbatarea lui Karandisev si in avanscena spune textul...)

Robinson: Arta nu se potriveste cu timpurile, iar cultura nu se adapteaza imprejurarilor. Timpul protectorilor celor ca mine a trecut, acum triumfa burghezia, incepe veacul aurului. (pe acest monolog arunca banii primiti in rau)

Scena VII

Paratov: Da-mi voie sa-ti multumesc pentru placerea – nu asta e putin! – pentru fericirea pe care mi-ai daruit-o!

Larisa: Nu, nu, Serghei Sergheici, nu-mi insira fraze! Spune-mi numai atat: iti sunt sotie sau nu?

Paratov: Inainte de toate, Larisa Dmirievna, trebuie sa pleci acasa. Vom avea timp si maine sa vorbim amanuntit.

Larisa: Acasa nu ma duc!

Paratov: Dar nici aici nu poti ramane. Sa ne plimbam seara pe chei – asta se mai poate admite; dar sa stai toata noaptea cu oameni cunoscuti pentru reputatia lor proasta, e prilej de barfa.

Larisa: Nu-mi pasa. Cu dumneata pot ramane oriunde! Dumneata m-ai luat, dumneata trebuie sa ma duci acasa. Mama a vazut cand am plecat, ea nu se va speria oricat de tarziu ne-am intoarce... Ea e linistita, are incredere in dumneata. va astepta... sa ne binecuvanteze. Eu ori ma intorc cu dumneata acasa, ori nu ma mai intorc deloc.

Paratov: Cum? Ce inseamna: “nu ma mai intorc deloc”? Unde te duci?

Larisa: Pentru fapturi ca mine exista destul loc in lumea lui Dumnezeu! In Volga poti alege orice vartej...

Paratov: Dumneata ai dreptul si datoria sa traiesti. Cine o sa refuze sa te iubeasca, sa te stimeze. Chiar logodnicul tau va fi fericit daca il vei mangaia.

Larisa: Pe sotul meu, chiar de nu-l iubesc trebuie sa-l respect ca pe un om care indura cu nepasare batjocura si jignirile! Nu, cu el am incheiat, pentru mine el nu mai exista. De-acum am un singur logodnic, pe dumneata.

Paratov: Nu cred ca ai dreptul sa ceri de la mine asa de mult...

Larisa: Ce spui? Ai uitat oare? Atunci am sa-ti amintesc de la inceput. Am suferit un an de zile, un an n-am putut sa te uit, viata a devenit pentru mine un pustiu... M-am hotarat in sfarsit sa ma marit cu Karandisev, primul care mi-a iesit atunci in cale. Ma gandeam ca indatoririle unei vieti de familie imi vor umple existenta si ma vor impaca cu ea. Ai

aparut dumneata si mi-ai spus: "Lasa totul, sunt al tau" Oare nu am dreptul? Am crezut in sinceritatea cuvintelor tale, am crezut ca le-am meritat.

Paratov: Toate astea-s minunate, dar vorbim despre ele maine!

Larisa: Nu, astazi, acum!

Paratov: Cum? Imi ceri asta?

Larisa: Da, iti cer.

Paratov: Bine, asculta, Larisa Dmitrievna! Tu admiti ca intr-o imprejurare anumita iti poti pierde capul?

Larisa: Admit. Si mie mi se poate intampla.

Paratov: Nu, nu m-am exprimat asa cum trebuie: admiti ca un om incatusat de maini si picioare cu lanturi ce nu se pot rupe, poate fi fermecat pana intr-atat incat sa uite totul pe lume, si realitatea lui apasatoare, si lanturile de care e legat?

Larisa: Cu atat mai bine: sa uite.

Paratov: Sunt de acord cu dumneata, dar inflacararea unei incantari patimase trece repede, raman lanturile si ratiunea rece care-ti spune ca lanturile nu pot fi rupte, ca sunt vesnice...

Larisa: Lanturi vesnice? Esti insurat?

Paratov: Nu.

Larisa: Atunci orice alte lanturi sunt un nimic! O sa le purtam impreuna, o sa impart cu dumneata aceasta povara.

Paratov: Sunt logodit. (sarutandu-si verigheta) Iata unul dintre lanturile de care sunt legat pe toata viata!

Larisa: De ce nu mi-ai spus? Ce cruzime!

Paratov: Parca eram in stare sa-mi aduc aminte de ceva? Te-am vazut si nimic n-a mai existat pentru mine.

Larisa: Uita-te in ochii mei. Uita-te in ochii mei! Ochii tai sunt senini ca cerul... Pleaca de langa mine! O sa hotarasc singura ce am de facut!

Knurov: Vasili Danilici, vreau sa-ti spun ceva...

Vojevatov: Ce anume?

Knurov: M-am tot gandit la Larisa Dmitrievna. Se pare ca se gaseste acum intr-o astfel de incurcatura, incat noi, cei apropiati sa n-o lasam in voia soartei.

Vojevatov: Adica dumneata vrei sa spui ca acum se iverseaza in sfarsit prilejul favorabil de a o lua la Paris?

Knurov: Ma rog se poate spune si asa.

Vojevatov: E vre-o problema?

Knurov: Dumneata ma impiedici pe mine, iar eu te impiedic pe dumneata! Poate ca nu te temi de rivali. Nici mie nu mi-e frica. Totusi e ceva suparator...

Vojevatov: Bani n-o sa cer, Moki Parmenici...

Knurov: De ce bani? Se poate si altfel...

Vojevatov: Asa e. Uite cum e mai bine. (scoate o moneda din buzunar si o acopera cu palma) Cap sau pajura.

Knurov: Daca spun pajura pierd. Pajura esti dumneata fireste. Cap.

Vojevatov: Ai castigat! Inseamna ca mie imi ramne sa plec singur la Paris. Nicio paguba, cheltui mai putin.

Knurov: Numai ca, vezi... Vasili Danilici cuvantul dat tine-l, ia de cel nedat, poarta-l cu tine. Dumneata esti negustor, trebuie sa intelegi ce inseamna cuvantul dat...

Vojevatov: Ma jignesti. Stiu si singur ce inseamna cuvant de negustor. Doar am de a face cu dumneata nu cu Robinson.

Scena VIII

- Vojevatov: Larisa Dmitievna, randunica mea, ce e de facut? N-ai ce face.
- Larisa: Vasia, noi ne cunoastem din copilarie. Ce sa fac? Invata-ma.
- Vojevatov: Larisa eu te stimez si as fi bucuros sa... da eu nu pot sa fac nimic. Crede-ma pe cuvant.
- Larisa: Dar nu cer nimic de la tine! Te rog numai sa ai mila de mine. Macar sa plangi cu mine...
- Vojevatov: Nu pot, nu pot nici asta.
- Larisa: Si tu porti lanturi.
- Vojevatov: Catuse, Larisa Dmitrievna.
- Larisa: Ce fel?
- Vojevatov: Cuvantul meu cinstit de negustor!
- Knurov: Larisa Dmitrievna, asculta-ma si nu te supara! Nici nu-mi trece prin gand sa te jignesc. Iti doresc numai binele si fericirea, adica cea ce meriti pe deplin. Nu vrei sa mergi cu mine la Paris, la expozitie? (Larisa da din cap negativ) Pe urma viata pe va fi pe deplin asigurata... (Larisa tace) Nu te teme, nimeni n-o sa te condamne! Sunt granite, dincolo de care nicio condamnare nu trece! Eu, pot sa-ti asigur un trai atat de imbelsugat incat si cei mai veninosi critici de moralitate vor amuti. Eu n-as sta o clipa pe ganduri sa-ti ofer mana mea, dar sunt insurat... Daca primesti propunerea mea, da-mi de veste si din clipa aceea, ma preschim in sluga dumitale. Pentru mine, chiar si imposibilul e posibil!
- Larisa: Nu de mult, priveam in jos, si s-a invartit pamantul cu mine, era aproape sa cad! Si de cazi atunci se spune ca e moarte sigura! Ce cauti aici?
- Karandasev: Unde ai vrea sa fii?

Larisa: Unde vrei, numai nu acolo unde sunt eu.

Karandasev: Eu trebuie sa fiu intotdeauna langa tine, sa te apar. Iar acum sunt aici ca sa razbun jignirea care ni s-a adus...

Larisa: Pentru mine jignirea cea mai grea e protectia dumitale. Nimeni altul nu m-a jignit...

Karandasev: Nimeni? Vojevatov si Knurov te trag la sorti: cap sau pajura, care din ei te va castiga asta nu-i jignire? Nu te socotesc femeie... nici macar faptura umana. Te socotesc un obiect! Ori, daca esti obiect, atunci lucrurile se schimba. Obiectul apartine cui il castiga, obiectul nici nu poate sa se supere, nici sa se simta jignit...

Larisa: (adanc jignita) Au dreptate sunt un obiect! In sfarsit s-a gasit cuvantul potrivit pentru mine. L-ai gasit tu! Acum pleaca! Lasa-ma!

Karandasev: Sa te las? Cum sa te las? Cui sa te las?

Larisa: Orice obiect trebuie sa aiba un proprietar. Eu ma duc la proprietarul meu...

Karandasev: Eu te iau! Eu iti sunt proprietarul!

Larisa: Orice obiect are si un pret. Eu sunt prea scumpa pentru tine.

Karandasev: Sa plec! Sa plec imediat din orasul asta!

Larisa: Prea tarziu.

Karandasev: Sunt gata de orice sacrificiu, sunt gata sa indur toate umilintele pentru tine!

Larisa: Eu am cautat dragostea, iar pe mine toti m-au privit ca pe o papusa! Nimeni niciodata nu s-a straduit sa patrunda in sufletul meu. Am cautat iubire si n-am gasit-o... nu exista pe lume! La ce as mai cauta-o, voi cauta aur! Pleaca, nu pot fi a dumitale!

Karandisev: Atunci n-o sa fii a nimanui! (trage cu pistolul)

Larisa: Multumesc... Ce binecuvantare... (Karandisev urca in colacul de salvare)

Knurov: Ce s-a auzit?

Vojevatov: Ce s-a intamplat?

Paratov: Ce ai facut?

Larisa: Eu... Eu singura... Nimeni nu e vinovat... nimeni. Eu singura (muzica in surdina) Traiti... Traiti cu totii! Voi trebuie sa traiti... Nu sunt suparata pe nimeni... Sunteti toti oameni buni... Eu pe toti va iubesc (muzica se aude mai tare)

Paratov: Sa taca tigani!

Larisa: Lasa-i sa cante!